

Izdots:
Daugavpils valstspilsētas pašvaldība

Kopija:
Dabas aizsardzības pārvalde

SUGU UN BIOTOPU EKSPERTA ATZINUMS

**par abinieku un rāpuļu (*Lietussarga atslēgu sugas, Umbrella Key Species apmhibians and reptiles*)
populāciju un biotopu uzlabošanas darbiem Daugavpils valstspilsētas teritorijā,
plānotiem INTERREG programmas projekta ietvaros,
ar rekomendācijām par darbu teritorijām un darbu veikšanas laika ierobežojumiem**

Atzinums sagatavots atbilstoši 30.09.2010. MK noteikumiem Nr. 925 "Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinuma saturs un tajā ietvertās minimālās prasības". Punktu numerācija atbilst MK noteikumu Nr. 925 punktu numerācijai.

Sugu sertificēts eksperts: Dr.biol. Mihails Pupiņš
Sertifikāta numurs 012.
Sugu grupa: Abinieki un rāpuļi.

2.1.

Suga, par kuru tiek sniegts atzinums: Abinieki un rāpuļi / Amphibians and reptiles.

2.2.

Pētāmās teritorijas apsekošanas datumi:

Apsekošanas: 2020.g. – 2025.g.: 1-2 apsekošanas gadā.
Pēdējās apsekošanas: 31.01.2025.

Meteoroloģiskie apstākļi: 31.01.2025.: gaisa temperatūra no -1 līdz +3°C; nokrišņu nav; mākoņi 60%; bezvējš.

Apsekošanas ilgums: 5 stundas.

Kadastra numuri:

05000230701
05000231505
05000230905
05000230503
05000230504
05000230602
05000221501
05000221202
05000221303

Koordinātas: Decimālās koordinātas (teritorijas centrs): N 55.873347°; N 26.598804°.

Adrese: Daugavpils, starp Daugavpils valstspilsētas teritorijas ziemeļu robežu, Dunduru ielu, dzelzceļu, Daugavas krastu.

Platība: 2,98 kv.km.

Apgrūtinājumi: ceļi, celtnes, elektrisko tīklu gaisvadu līnijas, citi - nav zināms.

Izpētes metodes: Transektes, vizuālā uzskaitē, fotofiksācija.

2.3.

Teritorijas statuss: Daugavpils valstspilsētas teritorija (īpašums).

2.4.

Atzinuma sniegšanas mērķis: par abinieku un rāpuļu (*Lietussarga atslēgu sugas, Umbrella Key Species amphibians and reptiles*) biotopu uzlabošanas darbiem Daugavpils valstspilsētas teritorijā, plānotiem INTERREG programmas projekta ietvaros: ar rekomendācijām par darbu teritorijām un darbu veikšanas laika ierobežojumiem.

2.5.

Vispārīgs pētāmās teritorijas apraksts: Pētāmā Daugavpils valstspilsētas teritorija atrodas Daugavpilī, starp Daugavpils valstspilsētas teritorijas ziemeļu robežu, Dunduru ielu, dzelzceļu, Daugavas krastu. Apsekotā mērķa teritorija ir mitrāju, mežu, krūmāju, zivju dīķu, melioratīvu kanālu, purvāju un reljefa padziļinājumu komplekss, teritoriāli savienots ar Daugavu, kas var veidot mērķa sugu migrāciju koridoru. Apkārt atrodas ceļi, mājas, meži, pļavas un krūmāji.

Reljefs un mikroreljefs: mērķa teritorijas reljefs ir lēzens.

Hidroloģiskais režīms: noteces.

Sastopamie biotopi: Dīķu biotopi: C.7. Zivju dīķi. Citi biotopi: nav izpētes mērķis.

Sastopamās herpetofaunas sugas (iepriekšējie pētījumi):

1. Eiropas purva bruņurupucis *Emys orbicularis* – 1989. gada atradne, Reģistrācijas numurs sugas aizsardzības plānā: 0038 (*Pupiņš M., Pupiņa A. (2008): Eiropas purva bruņurupuča Emys orbicularis (Linnaeus, 1758) sugas aizsardzības plāns Latvijā. Apstiprināts 18.02.2008. ar Vides ministra rīkojumu Nr. 45. – Dabas aizsardzības pārvalde: 104 pp.*);
2. Parastā odze *Vipera berus*;
3. Parastais zalktis *Natrix natrix*;
4. Austrumu glodene *Anguis colchica*;
5. Sila ķirzaka *Lacerta agilis*;
6. Pļavas ķirzaka *Lacerta vivipara*;
7. Ezera varde *Pelophylax ridibundus*;
8. Zaļā varde *Pelophylax kl. esculentus*;
9. Dīķa varde *Pelophylax lessonae*;
10. Purva varde *Rana arvalis*;
11. Parastā varde *Rana temporaria*;
12. Brūnais varžukrupis *Pelobates fuscus*;
13. Parastais krupis *Bufo bufo*;
14. Zaļais krupis *Bufotes viridis*;
15. Lielais tritons *Triturus cristatus*;
16. Mazais tritons *Lissotriton vulgaris*.

Kopā: **16 Latvijas herpetofaunas sugas: 6** rāpuļu sugas, **10** abinieku sugas.

Invazīvās herpetofaunai bīstamās sugas (iepriekšējie pētījumi):

1. Sarkanausu bruņurupucis *Trachemys scripta* (3 atradnes, eksperta datu bāze);
2. Rotans *Perccottus glenii* (daudz: zivju dīķos, mitrāja ūdenstilpēs, grāvjos).

Apsaimniekošana: teritorijā un blakus tai atrodas ēkas, ražotnes, meži, mitrāji, ceļi un mājas.

Dabisku, daļēji dabisku un antropogēnas izcelsmes platību īpatsvars: Apsēkotā teritorijā ir antropogēnas izcelsmes un ietekmes (70%) un dabiskas un daļēji dabiskas (mitrāji un dīķi 30%) platības.

2.6.

Īss piegulošās teritorijas raksturojums: Piegulošās teritorijas ir klātas ar mežiem, laukiem, krūmājiem un plāvām, mežiem, mitrājiem. Tajās atrodas ēkas, ražotnes, ceļi un mājas. Blakus atrodas Daugavas upe.

2.7.

Konstatētās īpaši aizsargājamās sugas (Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr.396):

1. Eiropas purva bruņurupucis *Emys orbicularis* – 1989. gada atradne, Reģistrācijas numurs sugas aizsardzības plānā: 0038 (*Pupiņš M., Pupiņa A. (2008): Eiropas purva bruņurupuča Emys orbicularis (Linnaeus, 1758) sugas aizsardzības plāns Latvijā. Apstiprināts 18.02.2008. ar Vides ministra rīkojumu Nr. 45. – Dabas aizsardzības pārvalde: 104 pp.*);
2. Sila ķirzaka *Lacerta agilis*;
3. Brūnais varžukrupis *Pelobates fuscus*;
4. Zaļais krupis *Bufotes viridis*;
5. Lielais tritons *Triturus cristatus*.

* Austrumu glodene *Anguis colchica* (* statuss nav noteikts);

Kopā: 5 Latvijas herpetofaunas īpaši aizsargājamās sugas: 2 rāpuļu īpaši aizsargājamās sugas, 3 abinieku īpaši aizsargājamās sugas.

2.8.

Konstatētie Latvijā un Eiropas Savienībā īpaši aizsargājamie biotopi: Nav pētījumu mērķis.

2.9.

Citas apsekotās teritorijas bioloģiskās daudzveidības un ainavas saglabāšanai nozīmīgas vērtības: Nav pētījumu mērķis.

2.10.

Pētāmās teritorijas aizsargājamo dabas un ainavas vērtību labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanas prasības un darbības, lai uzlabotu konstatēto sugu un biotopu stāvokli un bioloģisko vērtību neatkarīgi no to aizsardzības statusa:

2.10.1. Abinieku un rāpuļu sugu populāciju un biotopu saglabāšanai teritorijā ir nepieciešami mozaīskie biotopu uzlabošanas darbi (*krūmu griešana; dīķu tīrīšana; laika dīķu izveide/pārveide (arī cīnoties ar rotanu); dabisko traucējumu emulāciju (paļu ietekme, bebru ietekme, smilts aizaugšanas regulācija, rotanu un sarkanausu bruņurupuču ierobežošana u.c. darbi*), visu veidu piesārņojumu ierobežošana, nelegālo ceļu ierobežošana, suņu ierobežošana, rekreācijas speciālo zonu izveide un ar to rekreācijas ierobežošana un citi darbi.

2.10.2. Abinieku un rāpuļu sugu populāciju un biotopu saglabāšanai teritorijā ir nepieciešami izglītojošie pasākumi iedzīvotājiem un tūristiem (tēmas: *Abinieku un rāpuļu sugu saglabāšana, Invazīvās sugas* u.c.)

2.10.3. Purva bruņurupuču populācijas saglabāšanai tiek rekomendēta 10 juvenīlo purva bruņurupuču īpatņu izlaišana dabā (atradnes numurs sugas aizsardzības plānā: 0038).

2.10.4. Visas projekta darbības teritorijā jāveic abinieku un rāpuļu eksperta uzraudzībā.

2.10.5. Rekomendējamie laika ierobežojumi darbiem teritorijās un darba veidiem abinieku un rāpuļu sugu populāciju un biotopu uzlabošanai: uzlabošanas darbi jāveic ārpus abinieku un rāpuļu aizsargājamo sugu vairošanās periodiem (Čeirāns, Pupiņš 2020a,b).

2.11.

Secinājumi par realizētās darbības vai pasākuma ietekmi uz konstatēto sugu un biotopu stāvokli un bioloģisko vērtību, kā arī uz piegulošo teritoriju un nosacījumi darbības vai pasākuma veikšanai:

2.11.1. Pētāmā teritorijā konstatētas **16** Latvijas herpetofaunas sugas, no tām **5** Latvijas herpetofaunas īpaši aizsargājamās sugas, kas apdzīvo praktiski visu teritoriju un biotopus, kas padara teritoriju par svarīgu Eiropas abinieku un rāpuļu sugu saglabāšanai un veido pamatu un dod iespēju izmantot šīs sugas, ka *Lietussarga atslēgu abinieku un rāpuļu sugas (Umbrella Key Species apmhibians and reptiles)* šo un citu sugu populāciju un biotopu saglabāšanai.

2.11.2. Saimnieciskie un citi darbi un darbības, plānotie INTERREG projekta ietvaros (Pielikumā), nepieciešami abinieku un rāpuļu sugu (*Umbrella Key Species apmhibians and reptiles*) populāciju un biotopu saglabāšanai.

2.11.3. Abinieku un rāpuļu sugu populāciju un biotopu saglabāšanai teritorijā ir nepieciešami izglītojošie pasākumi iedzīvotājiem un tūristiem.

2.11.4. Purva bruņurupuču populācijas saglabāšanai tiek rekomendēta 10 juvenīlo purva bruņurupuču īpatņu izlaišana dabā (atradnes numurs sugas aizsardzības plānā: 0038).

2.11.5. INTERREG Projekta darbības teritorijā jāveic abinieku un rāpuļu ekspertu uzraudzībā.

2.11.6. Rekomendēti laika ierobežojumi projekta darbiem projekta teritorijās un projekta darba veidiem abinieku un rāpuļu sugu populāciju un biotopu uzlabošanai: darbi jāveic ārpus abinieku un rāpuļu aizsargājamo sugu vairošanās periodiem (Tabula 1) (Čeirāns, Pupiņš 2020a,b).

Tabula 1. Ieteicamie laika ierobežojumi darbiem projekta teritorijās un darba veidiem abinieku un rāpuļu sugu populāciju un biotopu uzlabošanai (Čeirāns, Pupiņš 2020a,b) *

* *Ierobežojumu laiks un teritorijas var būt koriģēti atbilstoši konkrēta gada laika apstākļiem un eksperta ieteikumiem*

Nr.	Kadastra numuri	Darbu raksturs	Rekomendējams darbu laika aizliegums *	Piezīmes
1.	05000230701 05000231505 05000230905 05000230503 05000230504	Abinieku un rāpuļu mitrāju/ūdenstilpju biotopu uzlabošana	Aizliegts veikt biotopu uzlabošanas darbus no 01.04. līdz 20.06.	Ir atļauta informācijas stendu uzstādīšana pie ceļiem

	05000230503 05000230602 (pie 05000230503 50m zonā)			
2.	05000221501 05000221202 05000221303 05000230701	Rāpuļu sauszemes biotopu uzlabošana	Aizliegts veikt biotopu uzlabošanas darbus no 15.05. līdz 15.06.	Ir atļauta informācijas stendu uzstādīšana pie ceļiem

Atsauces:

- Čeirāns A., Pupiņš M. (2020a): Abinieku un rāpuļu fona monitoringa metodiku rokasgrāmata. Otrais, pārstrādātais izdevums. – Latgales Ekoloģiskā biedrība: 34 lpp.
- Čeirāns A., Pupiņš M. (2020b): Abinieku un rāpuļu Natura 2000 teritoriju monitoringa metodiku rokasgrāmata. Otrais, pārstrādātais izdevums. – Latgales Ekoloģiskā biedrība: 29 lpp.
- Ministru kabineta 18.12.2012. noteikumi Nr. 940 „Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu”.
- Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr.396 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu”.
- Ministru kabineta 30.09.2010. noteikumi Nr. 925 "Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinuma saturs un tajā ietvertās minimālās prasības".
- Pupiņš M., Pupiņa A. (2008): Eiropas purva bruņurupuča *Emys orbicularis* (Linnaeus, 1758) sugas aizsardzības plāns Latvijā. Apstiprināts 18.02.2008. ar Vides ministra rīkojumu Nr. 45. – Dabas aizsardzības pārvalde: 104 lpp.

Eksperts: Dr.biol. Mihails Pupiņš
Sertifikāta numurs 012. Sugu grupa: Abinieki un rāpuļi.

Atzinuma parakstīšanas datums: 02.02.2025.

Lappušu skaits atzinumā: 5.